

Antropologia i Filosofia de l'Educació

2012/2013

Codi: 103520

Crèdits ECTS: 9

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Graduat en Educació social	827 Graduat en Educació social	B	2	0
2500261 Graduat en Pedagogia	825 Graduat en Pedagogia	B	2	0

Professor de contacte

Nom: Joan-Carles Mèlich Sangrà

Correu electrònic: JoanCarles.Melich@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

L'assignatura "Antropologia i Filosofia de l'Educació" recull els àmbits d'antropologia i filosofia de l'educació necessaris en la formació de pedagogs i educadors socials. Es tracta, en primer lloc, de pensar diferents temes bàsics de pedagogia des d'una mirada filosòfica i antropològica i, en un segon moment, d'introduir-se en els principals autors i textos contemporanis que han reflexionat i fet recerca en educació. Finalment l'assignatura també té per objectiu analitzar críticament la societat actual des de diverses perspectives filosòfiques i el coneixement antropològic.

Competències

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Adoptar una actitud i un comportament ètics i actuar d'acord als principis deontològics de la professió
- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Conèixer i aplicar processos de recollida de la informació, anàlisi, tractament i valoració d'aquesta, per a la millora de la pròpia pràctica professional i la fonamentació de l'acció professional.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Identificar plantejaments i problemes educatius, indagar sobre ells: obtenir, registrar, tractar i interpretar informació rellevant per emetre judicis argumentats que permetin millorar la pràctica educativa i formativa.

- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques sostenibles, que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans
- Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Adoptar una actitud i un comportament ètic en relació a les fonts de coneixement i obtenció de dades primàries.
2. Analitzar la realitat educativa actual aplicant els conceptes filosòfics i antropològics adequadament.
3. Aproximació a la realitat educativa a través de l'aplicació de tècniques d'obtenció de dades primàries en accions educatives, descriure'ls etnogràficament i analitzar-los críticament.
4. Aproximació als contextos educatius a través de fonts de teories filosòfiques i antropològiques.
5. Conèixer les principals teories filosòfiques i antropològiques i els seus conceptes associats més importants.
6. Demostrar un coneixement acadèmic de les diferents llengües en ús.
7. Desenvolupar assaigs o exposicions que reflexin la creació d'un raonament autònom propi i ben fonamentat a través de diferents fonts de coneixement.
8. Discernir les particularitats educatives d'entorns i subjectes segons diferents variables (cicle vital, sexe, grup social).
9. Discernir les particularitats educatives d'entorns i subjectes segons diferents variables (cicle vital, sexe, grup social?).
10. Dominar diferents tècniques d'obtenció d'informació primària o secundària.
11. Mantenir una actitud reflexiva i crítica sobre els límits de l'actuació professional.
12. Mostrar coneixement de les diversitats socioculturals i les possibilitats d'aproximació antropològica.
13. Realitzar propostes filosòfico-pedagògiques per a la millora de l'acció educativa.
14. Saber defensar les pròpies idees sense utilitzar elements valoratius.
15. Saber defensar o refutar l'adscripció o ús de paradigmes filosòfics i antropològics en funció d'interessos propis i objectes d'interès educatius.
16. Tenir una actitud i utilitzar un llenguatge respectuosos amb totes les diversitats.
17. Utilitzar fonts d'informació diverses i adequades.
18. Utilitzar un llenguatge apropiat i de respecte amb la multiplicitat de minories socials i culturals.

Continguts

FILOSOFIA DE L'EDUCACIÓ

1. Teories filosòfiques de l'educació

1.1 Psicoanàlisi

1.2 Filosofia del llenguatge

1.3 Fenomenologia i hermenèutica

1.4 Marxisme i Teoria crítica

1.5 Postestructuralisme

2. La construcció de la identitat i la memòria

2.1 De la modernitat a la postmodernitat

2.2 L'educació en la postmodernitat

2.3 Pedagogia del testimoni

3. Filosofia, ètica i educació

3.1 Ètiques contemporànies

3.2 Ètica i moral

3.3 Ètica, literatura, art i cinema

ANTROPOLOGIA DE L'EDUCACIO

1. La transmissió cultural en les societats complexes

1.1 Antropologia i cultura

1.2 Enculturació i cicle vital

1.3 Transmissió cultural i educació

2. Aculturació i educació

2.1 Educació, migracions i minories

2.2 Gènere i cultura escolar

2.3 Grup d'iguals i cultura escolar

2. Etnografia i educació

2.1 La recerca etnogràfica

2.2 Etnografia per a la millora educativa

2.3 Textos etnogràfics

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	45	1,8	
Seminaris	23	0,92	
Tipus: Supervisades			
Tasques supervisades	45	1,8	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom (lectures, treballs)	112	4,48	

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació.

Per poder superar l'assignatura cal treure com a mínim un 4 sobre 10 en una de les dues parts (bé antropologia, bé filosofia), a partir d'aquí es pot fer mitja amb l'altre part. Atès que l'assignatura té una avaluació continuada no hi haurà reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Seminaris: participació i treball de documents antropològics	15%	0	0	1, 1, 3, 3, 6, 6, 7, 7, 10, 12, 12, 14, 14, 15, 15, 17, 17, 18, 18
Seminaris: participació, reflexió i discussió de textos de filosofia	15%	0	0	1, 6, 6, 7, 7, 11, 13, 13, 14, 14, 15, 15, 16, 16, 17, 17, 18, 18
Teoria: Control avaluatiu de la part de filosofia	30%	0	0	1, 1, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 11, 15, 15, 16, 16, 18, 18
Teoria: control avaluatiu de la part d'antropologia	30%	0	0	1, 1, 2, 2, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 8, 9, 11, 12, 12, 15, 15, 16, 16, 18, 18
Treball transversal	10 %	0	0	2, 2, 4, 4, 5, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 16

Bibliografia

Adorno, T. W. (1988): "La educación después de Auschwitz", en *Consignas*, Buenos Aires, Amorrortu.

Arendt, H. (1993): *La condición humana*, Barcelona, Paidós.

Butler, J. (2009) *Dar cuenta de sí mismo. Violencia ética y responsabilidad*, Buenos Aires, Amorrortu.

Foucault, M. (1999): *El orden del discurso*, Barcelona, Tusquets.

Freud, S. (2005): *El malestar en la cultura*, Madrid, Alianza.

Heidegger, M. (2003): *Ser y tiempo*. Madrid, Trotta.

Mèlich, J.-C. (2012): *Filosofía de la finitud*, Barcelona, Herder.

Mèlich, J.-C. (2010): *Ética de la compasión*, Barcelona, Herder.

Velasco Maillo, H.M.; y otros (2006): *Lecturas de Antropología para educadores: el ámbito de la Antropología de la educación y de la etnografía escolar*, Madrid, Trotta.

Willis, P. (1977): *Aprendiendo a trabajar. Cómo los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de la clase obrera*, Madrid, Akal.

Wittgenstein, L. (2003): *Tractatus logico-philosophicus*, Madrid, Alianza.

Números de revistes:

Antropología de la educación y la escuela (Monográfico) *Revista de Antropología Social*, número 16, 2007.